ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ FRANCESCO CAPOTORTI της 10ης Ιουλίου 1980 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Στην υπό κρίση υπόθεση τα προδικαστικά ερωτήματα υπέβαλε το Circuit Court της Κομητείας του Cork (Ιρλανδίας) στο πλαίσιο ποινικής δίκης που εκκρεμεί ενώπιόν του κατά του πλοιάρχου ισπανικού αλιευτικού σκάφους, του Burgoa. Ο τελευταίος κατηγορείται κυρίως ότι παραβίασε τους ιρλανδικούς κανόνες που απαγορεύουν στα αλλοδαπά αλιευτικά σκάφη να αλιεύουν ή να προσπαθούν να αλιεύσουν εν όσω βρίσκονται εντός των υδάτων που το κράτος προορίζει για την αποκλειστική από αυτό αλιεία. Το προσαπτόμενο στο Burgoa πραγματικό περιστατικό έλαβε χώρα στις 10 Ιουλίου 1978, ενώ το σκάφος του βρισκόταν σε απόσταση 20 ναυτικών μιλίων από την Ιρλανδική δυτική ακτή, επομένως, στο εσωτερικό της ζώνης των 200 ναυτικών μιλίων η οποία, από 1ης Ιανουαρίου 1977, αποτελεί την αποκλειστική ζώνη αλιείας της Ιρλανδίας δυνάμει του «Maritime Juridiction (Exclusive Fishery Limits) Order».

Ο κατηγορούμενος επικαλέστηκε, προς υπεράσπισή του, τη Σύμβαση του Λονδίνου της 9ης Μαρτίου 1964 περί αλιείας, θεωρώντας ότι μπορούσε να συναγάγει από αυτή ότι είχε το δικαίωμα να αλιεύει στο μέρος όπου έλαβε χώρα το επεισόδιο που του προσάπτεται· υποστήριξε την άποψη ότι αυτό το δικαίωμα επικυρώθηκε και προστατεύεται, μετά την προσχώρηση της Ιρλανδίας στην ΕΟΚ, με το άρθρο 234 της Συνθήκης της Ρώμης. Ο ισχυρισμός αυτός προέτρεψε τους Ιρλανδούς δικαστές να υποβάλουν στο Δικαστήριο τα τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα, εκ των οποίων τα δύο έχουν ως αντικείμενο την ερμηνεία του προαναφερθέντος άρθρου 234, ενώ το τρίτο ερώτημα αφορά το αν το εν λόγω άρθρο εφαρμόζεται στη Σύμβαση του Λονδίνου περί αλιείας, το δε τελευταίο ερώτημα εγείρει το πρόβλημα αν η ενδεχομένη καταδικαστική κατά του κατηγορουμένου απόφαση συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο.

2. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 234 ορίζει ότι «τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της ενάρξεως της ισχύος της παρούσας συνθήκης, μεταξύ ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών αφενός και ενός ή περισσοτέρων τρίτων χωρών αφετέρου, δεν θίγονται από την παρούσα συνθήκη». Αυτός ο κανόνας είναι σύμφωνος με τη γενική αρχή δικαίου των συνθηκών, ως προς τις σχέσεις μεταξύ δύο διαδοχικών συμφωνιών που αφορούν το ίδιο θέμα, κατά το οποίο οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που δημιουργήθηκαν με την πρώτη συμφωνία παραμένουν αμετάβλητα έναντι όλων των κρατών που δεν συμμετέχουν στη δεύτερη συμφωνία. Πρέπει να αναφέρω σχετικώς το άρθρο 30, αριθ. 4, β) της Συμβάσεως της Βιέννης του 1969 περί του δικαίου των συνθηκών, το οποίο προβλέπει ότι «όταν τα

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

συμβαλλόμενα στην προγενέστερη συνθήκη μέρη δεν είναι συμβαλλόμενα στη μεταγενέστερη συνθήκη ... στις σχέσεις μεταξύ συμβαλλόμενου κράτους στις δύο συνθήκες και συμβαλλόμενου μόνο στη μία από τις συνθήκες κράτους, η συνθήκη στην οποία τα δύο κράτη είναι συμβαλλόμενα μέρη διέπει τα αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις τους». Προσθέτω ότι το Δικαστήριο, στο σκεπτικό της αποφάσεως της 27ης Φεβρουαρίου 1962 επί της υποθέσεως 10/61, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας (Raccolta 1962, σ. 7), δέχθηκε ιδίως ότι το άρθρο 234 αναφέρεται είτε στα δικαιώματα που προγενέστερες συμβάσεις παρέχουν σε τρίτες χώρες είτε στις υποχρεώσεις των κρατών μελών που λογικά αντιστοιχούν σ' αυτά τα δικαιώματα.

Στο δεύτερο εδάφιο το ίδιο άρθρο ορίζει ότι «κατά το μέτρο που οι συμβάσεις αυτές δεν συμβιβάζονται με την παρούσα συνθήκη, το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προσφεύγουν σε όλα τα πρόσφορα μέσα, για να άρουν τα διαπιστωθέντα ασυμβίβαστα. Εν ανάγκη τα κράτη μέλη παρέχουν προς το σκοπό αυτό αμοιβαία συνδρομή και υιοθετούν, κατά περίπτωση, κοινή στάση». Εδώ προφανώς, η περίπτωση κατά την οποία προγενέστερες συμφωνίες είναι ασυμβίβαστες προς τη Συνθήκη ΕΟΚ λαμβάνεται υπόψη υπό το πρίσμα του καθήκοντος των κρατών μελών· να πράξουν ό,τι τους είναι δυνατό για να διατηρήσουν τη συνθήκη εξαλείφοντας το ασυμβίβαστο· το αποτέλεσμα, όμως, δεν μπορεί να διασφαλιστεί όταν η συναίνεση (κατά συνέπεια η καλή θέληση) του τρίτου κατόχου δικαίου ερειδόμενου στην προγενέστερη συμφωνία είναι απαραίτητη. Για το λόγο αυτό, ο γενικός εισαγγελέας Lagrange, στις προτάσεις του επί της υποθέσεως 10/61 που προαναφέρθηκε, ευστόχως διέκρινε αυτό το ενδεχόμενο της αντίστροφης κατάστασης (ύπαρξη δικαιώματος κράτους μέλους) δεχόμενος ότι: «αν το ασυμβίβαστο αφορά δικαίωμα που ένα κράτος μέλος κατείχε από προγενέστερη σύμβαση, το «πρόσφορο μέσο» συνίσταται απλώς στο ότι το εν λόγω κράτος παραιτείται της ασκήσεως αυτού του δικαιώματος. Αν αφορά δικαίωμα τρίτης χώρας ή υποχρέωση κράτους μέλους έναντι τρίτης χώρας, θα πρέπει τότε να χρησιμοποιηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες για να παύσει με κανονικό τρόπο το ασυμβίβαστο» (Raccolta 1962, σ. 36).

Το Δικαστήριο, με τη σειρά του, κατέληξε ότι υιοθετεί αυτή την επιχειρηματολογία δεχόμενο, στην προαναφερθείσα απόφαση, την άποψη κατά την οποία ένα κράτος, αναλαμβάνοντας νέα υποχρέωση αντίθετη προς τα δικαιώματα που του αναγνωρίζονται με προγενέστερη συνθήκη, παραιτείται εκ μόνου αυτού του γεγονότος από το να ασκήσει τα δικαιώματά του στο αναγκαίο για την εκπλήρωση της νέας του υποχρεώσεως μέτρο (Raccolta 1962, σ. 21).

Οι Ιρλανδοί δικαστές επιθυμούν τώρα, πρώτον, να πληροφορηθούν αν το άρθρο 234 δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις για τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και για τα κράτη μέλη. Νομίζω ότι με την αναφορά στο πρώτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου, είναι δυνατό να γίνει λόγος περί υποχρεώσεως των κοινοτικών θεσμικών οργάνων να μην εμποδίζουν την άσκηση δικαιωμάτων ή την εκπλήρωση υποχρεώσεων των κρατών μελών, που απορρέουν από προγενέστερες συμβάσεις, οι οποίες τα συνδέουν με τρίτες χώρες. Αντιθέτως, είναι απολύτως αδύνατο να γίνει λόγος, πάντοτε ως προς αυτό το εδάφιο, περί επιβεβαιώσεως ή ανανεώσεως, και ακόμα λιγότερο περί προστασίας ή περί κοινοτικής εγγυήσεως, για τις αναφερθείσες υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των κρατών μελών έναντι τρίτων χωρών. Μια τέτοια ιδέα προκύπτει από τα μέσα υπερασπίσεως του κατηγορουμένου στην κυρία δίκη και συγκαταλέγεται, επομένως, στις υποθέσεις που οι Ιρλανδοί δικαστές έλαβαν υπόψη επί του ερμηνευτικού πεδίου. Αυτό καθιστά αναγκαίο να τονιστεί έντονα ότι το πρώτο εδάφιο του άρθρου 234 δεν προσθέτει τίποτε στην αρχική νομική

αξία των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που απορρέουν από προγενέστερες συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών και ότι αυτές οι υποχρεώσεις και αυτά τα δικαιώματα παραμένουν απολύτως ξένα προς το κοινοτικό δίκαιο. Σε τελευταία ανάλυση, ακόμα και εάν η εν λόγω διάταξη δεν είχε περιληφθεί στη Συνθήκη προϋφιστάμενες νομικές καταστάσεις στις σχέσεις με τις τρίτες χώρες θα είχαν επίσης παραμείνει αμετάβλητες.

Ως προς το δεύτερο εδάφιο, αντιθέτως, είναι σαφές ότι συνεπάγεται υποχρέωση των κρατών μελών — προσφεύγουν σε όλα τα πρόσφορα μέσα για να άρουν τα διαπιστωθέντα ασυμβίβαστα — συνοδευόμενη με ανάληψη γενικής υποχρεώσεως συνεργασίας ενόψει του καθορισθέντος σκοπού. Αμφιβάλλω, όμως, αν αυτή η άποψη ενδιαφέρει τους παραπέμποντες δικαστές.

3. Με το δεύτερο ερώτημα, ο δικαστής της ουσίας αποβλέπει στο να πληροφορηθεί, αν το άρθρο 234, ή οποιοσδήποτε άλλος κανόνας του κοινοτικού δικαίου «διατηρεί ή προστατεύει» υπέρ των δικαιούχων των συνθηκών στις οποίες εφαρμόζεται το άρθρο 234, δικαιώματα που τα εθνικά δικαστήρια των κρατών μελών οφείλουν να διασφαλίζουν. Ο τρόπος με τον οποίο αυτό το ερώτημα είναι διατυπωμένο επιτρέπει την υπόθεση ότι το ιρλανδικό δικαστήριο είχε την πρόθεση αν αναφερθεί σε συνθήκες που μπορούν να δημιουργήσουν δικαιώματα υπέρ των ατόμων και ότι, κατά συνέπεια, ομιλώντας περί «δικαιούχων» αυτών των συνθηκών, είχε υπόψη της τα άτομα, παρά τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη αυτών των συνθηκών και οι αποδέκτες τους. Εν πάση περιπτώσει, ο κόμβος του προβλήματος είναι πάλι η λειτουργία του άρθρου 234: χρησιμεύει στο να «διατηρεί» τα αποτελέσματα των προγενεστέρων συμβάσεων στις οποίες αναφέρεται απλώς, κατά την έννοια ότι αναφέρει ότι δεν θίγονται από τη Συνθήκη ΕΟΚ (έτσι ώστε τα ενδεχόμενα άμεσα αποτελέσματα έναντι των ατόμων, τα οποία συνεπάγεται η προηγουμένη σύμβαση, διατηρούνται), αλλά συγχρόνως δεν τροποποιεί με κανένα τρόπο τη φύση ή την αξία των προϋφισταμένων υποχρεώσεων και δικαιωμάτων στις σχέσεις με τρίτες χώρες.

Κατά συνέπεια, θα ήταν εσφαλμένο να επιβεβαιωθεί ότι αυτές οι υποχρεώσεις ή αυτά τα δικαιώματα «προστατεύονται» από το άρθρο 234 ή από οποιοδήποτε άλλο κοινοτικό κανόνα· αποκλείεται να υποτεθεί ότι το άρθρο 234 επιβάλλει στα κράτη μέλη να εκπληρώσουν τις εν λόγω υποχρεώσεις. Τα προβλήματα της υπάρξεως και της τηρήσεως των υποχρεώσεων εκάστου κράτους μέλους έναντι τρίτης χώρας, ή ατομικών δικαιωμάτων, των οποίων η πηγή είναι συμφωνία καταρτισθείσα από αυτό το κράτος μέλος με τρίτη χώρα πριν από τη Συνθήκη ΕΟΚ (ή πριν από την προσχώρηση κράτους στην ΕΟΚ) πρέπει να επιλύονται από τον εθνικό δικαστή, βάσει της ερμηνείας της συμφωνίας και της εσωτερικής του έννομης τάξης· το άρθρο 234, ως ρήτρα συντονισμού μεταξύ της Συνθήκης ΕΟΚ και των προγενεστέρων συμβάσεων δεν έχει να εκπληρώσει καμιά «προστατευτική» λειτουργία.

4. Με το τρίτο ερώτημα, το ιρλανδικό δικαστήριο ερωτά αν η Σύμβαση του Λονδίνου του 1964 περί αλιείας είναι σύμβαση του είδους των συμφωνιών επί των οποίων έχει εφαρμογή το άρθρο 234 της Συνθήκης της Ρώμης, όπως προσαρμόστηκε έναντι της Ιρλανδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Δανίας με το άρθρο 5 της Πράξεως Προσχωρήσεως.

Είδαμε ότι το άρθρο 234 αφορά τις «συμβάσεις που συνήφθησαν προ της ενάρξεως της ισχύος της παρούσης συνθήκης, μεταξύ ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών αφενός και ενός ή περισσοτέρων τρίτων χωρών αφετέρου». Κατά το άρθρο 5 της Πράξεως

περί των όρων προσχωρήσεως και των προσαρμογών των συνθηκών της 22ας Ιανουαρίου 1972, «το άρθρο 234 της Συνθήκης ΕΟΚ ... εφαρμόζεται, για τα νέα κράτη, στις συμφωνίες ή συμβάσεις οι οποίες συνήφθησαν προ της προσχωρήσεως». Η υπονοουμένη πρόθεση για την εφαρμογή του άρθρου 234 είναι εξάλλου το θέμα της προηγουμένης συμβάσεως να περιλαμβάνεται στα θέματα με τα οποία ασχολείται η Κοινότητα· αυτό ασφαλώς συμβαίνει με την αλιεία, δεδομένου ότι δυνάμει του άρθρου 38, παράγραφος 1, της Συνθήκης, τα προϊόντα της αλιείας περιλαμβάνονται μεταξύ των γεωργικών προϊόντων, τα οποία υπάγονται στην κανονιστική ρύθμιση της Κοινής Αγοράς. Δεν χωρεί, επομένως, αμφιβολία ότι η Σύμβαση του Λονδίνου περί αλιείας, συναφθείσα οκτώ έτη προ της προσχωρήσεως της Ιρλανδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Δανίας στην ΕΟΚ, με τη συμμετοχή όλων των τωρινών κρατών μελών της Κοινότητας και ορισμένων τρίτων χωρών (συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας), εμπίπτει στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 234, όπως προσαρμόστηκε με το άρθρο 5 της Πράξεως Προσχωρήσεως για ο,τιδήποτε αφορά τις σχέσεις μεταξύ Ιρλανδίας, Ηνωμένου Βασιλείου και Δανίας και των τρίτων χωρών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση.

5. Απομένει να εξετασθεί το τέταρτο ερώτημα, με το οποίο το ιρλανδικό δικαστήριο ερωτά αν, στην προκειμένη περίπτωση, η καταδίκη του κατηγορουμένου, δυνάμει του άρθρου 222Α, παράγραφος 1, του «Fisheries Consolidation Act» του 1959, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7, του «Fisheries Amendement Act» του 1978, είναι ασυμβίβαστη προς το κοινοτικό δίκαιο.

Αν ληφθεί κατά γράμμα, αυτό το ερώτημα βαίνει προφανώς πέραν του πλαισίου της διαδικασίας που ρυθμίζει το άρθρο 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, εφόσον με αυτό ζητείται να ελεγχθεί αν εθνικοί κανόνες συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, πράγμα που εκφεύγει των αρμοδιοτήτων τις οποίες το εν λόγω άρθρο απονέμει στο Δικαστήριο. Εν τούτοις, περισσότερο από μια φορά, το Δικαστήριο έδραξε την ευκαιρία ερωτημάτων διατυπωθέντων εσφαλμένως, για να ερμηνεύσει το ισχύον κοινοτικό δίκαιο ως προς αμφισβητούμενο στη διαφορά της ουσίας θέμα. Είναι, επομένως, δυνατό και, κατά τη γνώμη μου, σκόπιμο να εξετασθεί τώρα η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση που έχει εφαρμογή στη μεταχείριση αλλοδαπών αλιευτικών σκαφών (ειδικότερα ισπανικών) που επιθυμούν να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους εντός των αποκλειστικών αλιευτικών ζωνών των κρατών μελών.

Θα αρχίσω με την υπόμνηση ότι, στις 3 Νοεμβρίου 1976, το Συμβούλιο έλαβε σειρά αποφάσεων επί της κοινής πολιτικής στον τομέα της αλιείας και, μεταξύ αυτών, απόφαση σχετική με τα όρια των αλιευτικών ζωνών, προβλέποντας ιδίως ότι, από 1ης Ιανουαρίου 1977, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, με εναρμονισμένη ενέργεια, θα επεξέτειναν αυτά τα όρια σε 200 ναυτικά μίλια από τις ακτές τους της Βόρειας Θάλασσας και του Βόρειου Ατλαντικού. Με την ίδια απόφαση, το Συμβούλιο θέσπισε ότι η εκμετάλλευση των πόρων αυτών των αλιευτικών ζωνών από αλιευτικά τρίτων χωρών θα ρυθμιζόταν με συμφωνίες μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων χωρών· κατά συνέπεια, επιφόρτισε την Επιτροπή να αρχίσει αμέσως τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις, σύμφωνα με τις οδηγίες που είχε δώσει. Συγχρόνως, τονίστηκε η ανάγκη θεσπίσεως κοινής κανονιστικής ρυθμίσεως για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων και παραχωρήθηκε στα κράτη μέλη η ευχέρεια θεσπίσεως, με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, των προσωρινών μέτρων που θα φαίνονταν σκόπιμα εν αναμονή της θέσεως σε ισχύ της κοινής κανονιστικής ρυθμίσεως (παράρτημα VI της αποφάσεως).

Πράγματι, η Επιτροπή εκπλήρωσε το έργο της το σχετικό με τις διαπραγματεύσεις με

τις τρίτες χώρες· και κατέληξε του λοιπού σε συμφωνία με ορισμένο αριθμό τρίτων χωρών, υπογράφουσα συμφωνίες που αναγνωρίζουν τα δικαιώματα των κρατών μελών επί της ζώνης των 200 ναυτικών μιλίων και που συγχρόνως ορίζουν ποσοστώσεις αλιείας υπέρ των αντισυμβαλλομένων. Η συμφωνία με την Ισπανία, υπογραφείσα στις 28 Οκτωβρίου 1978, μη τεθείσα όμως ακόμη σε ισχύ, προβλέπει κυρίως ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτήσει τα σκάφη του αντισυμβαλλομένου να είναι εφοδιασμένα με άδεια αλιείας στη δική του ζώνη. Αναμένοντας, όμως τη θέση σε ισχύ αυτής της ρυθμίσεως, μεταβατικά μέτρα διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων, εφαρμοστέα σε σκάφη φέροντα σημαία ορισμένων τρίτων χωρών, θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο. Σχετικώς, πρέπει να αναφερθεί ο κανονισμός 373/77 της 24ης Φεβρουαρίου 1977 που περιέχει τα μέτρα, τα σχετικά με τα ισπανικά, φινλανδικά, πορτογαλικά, σουηδικά, καναδικά σκάφη και τα σκάφη των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, καθώς και οι κανονισμοί που παρέτειναν αυτό το καθεστώς όσον αφορά τα ισπανικά σκάφη· ειδικότερα ο κανονισμός 1376/78 ο οποίος ίσχυε κατά την εποχή των πραγματικών περιστατικών που προσάπτονται στον Burgoa.

Αυτή η κανονιστική ρύθμιση στηρίζεται στην ιδέα ότι, για να διατηρηθούν οι αλιευτικοί πόροι, είναι απαραίτητο να περιοριστεί η πρόσβαση των αλιευτικών σκαφών ορισμένων χωρών στη ζώνη των 200 μιλίων από τις κοινοτικές ακτές (βλ. τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προαναφερθέντος κανονισμού 373/77). Συνίστανται σε δύο ουσιώδη μέτρα: στον καθορισμό των ποσοτήτων ιχθύων (που υποδιαιρούνται κατ' είδος και τόπο αλιείας) που μπορούν να αλιευθούν από τα σκάφη των τρίτων χωρών και στον έλεγχο της ασκήσεως της αλιείας με σύστημα αδειών της Επιτροπής, που μπορούν να ανακληθούν σε περίπτωση παρανομιών ή εξαντλήσεως των προβλεφθεισών ποσοτήτων. Εξάλλου — και αυτό ενέχει σημαντική σημασία στην προκειμένη περίπτωση — τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίζουν (όσον είναι δυνατόν) την εφαρμογή των κανόνων που ορίζουν τις ποσοστώσεις αλιευμάτων, στη ζώνη των 200 μιλίων από των ακτών της Βορείας Θαλάσσης και του Ατλαντικού, συμπεριλαμβανομένων των τακτικών επισκέψεων των σκαφών των τρίτων χωρών (άρθρο 4 του προαναφερθέντος κανονισμού 373/77).

Λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες του παράγωγου κοινοτικού δικαίου, μπορεί ασφαλώς να γίνει δεκτό ότι τα κράτη μέλη που έχουν ακτές στη Βόρεια Θάλασσα και στον Ατλαντικό, μεταξύ των οποίων η Ιρλανδία, έχουν την εξουσία να διασφαλίσουν με ποινικές κυρώσεις την τήρηση των περιορισμών που έχουν τεθεί στη δραστηριότητα των αλιευτικών σκαφών των τρίτων χωρών και ειδικότερα των ισπανικών αλιευτικών σκαφών. Στην προκειμένη περίπτωση, μπορεί να δημιουργηθεί η περιπλοκή από το γεγονός ότι το προσαπτόμενο στο Burgoa ποινικό αδίκημα ορίστηκε ως παράβαση εσωτερικών ιρλανδικών κανόνων· στην πραγματικότητα, όμως, ο εν λόγω ιρλανδικός κανόνας (άρθρο 222A «Fisheries Consolidation Act» του 1959», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του «Fisheries Amendement Act του 1978) ορίζει ότι: «τα επί αλλοδαπού αλιευτικού σκάφους πρόσωπα απαγορεύεται να αλιεύουν ή να προσπαθούν να αλιεύσουν όταν το σκάφος βρίσκεται εντός της αποκλειστικής ζώνης αλιείας του κράτους, εκτός αν νόμος τους επιτρέπει να το πράξουν» και προσθέτει ότι οποιοσδήποτε παραβεί αυτή την απαγόρευση «θα είναι ένοχος ποινικού αδικήματος». Πρόκειται, επομένως, περί κανόνα που μπορεί να θεωρηθεί συμπληρωματικός σε σχέση με την υπομνησθείσα ανωτέρω κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, εφόσον η απαγόρευση και η απλή επιβολή ποινής αντιπροσωπεύουν την εκτέλεση της υποχρεώσεως που απορρέει από το προαναφερθέν άρθρο 4 του κανονισμού 373/77 (δηλαδή χρησιμεύουν στο να διασφαλίσουν την τήρηση των ποσοστώσεων αλιευμάτων, εντός

της ζώνης των 200 ναυτικών μιλίων). Δεν παρίσταται καν ανάγκη να προστεθεί, υπό αυτές τις συνθήκες, ότι δεν χωρεί αμφιβολία περί του ότι η καταδίκη προσώπων, των οποίων η συμπεριφορά είναι αντίθετη προς την αρχή της αποκλειστικότητας της αλιευτικής ζώνης των 200 ναυτικών μιλίων και προς το συναφή περιορισμό της δραστηριότητας των αλλοδαπών αλιευτικών σκαφών, με τον καθορισμό ποσοστώσεων αλιευμάτων και το σύστημα εκδόσεως αδειών, είναι σύμφωνη προς το κοινοτικό δίκαιο.

6. Κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας συζητήθηκε επίσης το ζήτημα του κύρους της προπεριγραφείσας κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης, από την πλευρά του ενδεχόμενου ασυμβιβάστου της προς τη Σύμβαση του Λονδίνου της 9ης Μαρτίου 1964 περί αλιείας. Αληθεύει ότι τέτοιο ερώτημα δεν υποβλήθηκε από το δικαστή της ουσίας, γι' αυτό θα προέτρεπε στο να μην εξεταστεί· εν τούτοις, είναι αναμφισβήτητο ότι ο εν λόγω δικαστής εξέφρασε την πρόθεση να καθορίσει την αξία και το ρόλο της Συμβάσεως του Λονδίνου σε σχέση με τους σύμφωνους προς τους κοινοτικούς κανόνες ιρλανδικούς κανόνες, οι οποίοι απαγορεύουν την χωρίς άδεια αλιεία εντός της ζώνης των 200 ναυτικών μιλίων. Προς το σκοπό αυτό, φαίνεται χρήσιμο να εξεταστεί το ζήτημα των σχέσεων μεταξύ της Συμβάσεως του Λονδίνου και του κοινοτικού δικαίου από όλες τις απόψεις.

Για να υποστηριχθεί η έλλειψη κύρους του κανονισμού 373/77, καθώς και των κανονισμών που στη συνέχεια παρέτειναν την ισχύ του, θα αρκούσε μία από τις δύο ακόλουθες υποθέσεις να είναι ορθή: είτε ότι αυτοί οι κανονισμοί αντιβαίνουν προς τους κανόνες της προαναφερθείσας Συμβάσεως του Λονδίνου και ότι αυτοί θεωρούνται ως δεσμεύοντες την Κοινότητα είτε ότι, το Συμβούλιο, θεσπίζοντάς τους, παραβίασε την υποχρέωση που απορρέει, όπως είδαμε, από το άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, να μη θιγούν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των κρατών μελών έναντι τρίτων χωρών που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης. Όσον αφορά την πρώτη από αυτές τις υποθέσεις, πρέπει να υπομνηστεί η νομολογία του Δικαστηρίου, η σχετική με τις σχέσεις μεταξύ παράγωγης κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως και διεθνών υποχρεώσεων της Κοινότητας· ειδικότερα, οι αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 1972 επί των συνεκδικασθεισών υποθέσεων 21 έως 24/72, International Fruit (Raccolta 1972, σ. 1220), και της 24ης Οκτωβρίου 1973 επί της υποθέσεως 9/73, Schlüter (Raccolta 1973, σ. 1137). Στο διατακτικό της πρώτης από αυτές τις δύο αποφάσεις και στο σκεπτικό της δεύτερης (σκέψη 27) το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι «το κύρος, κατά την έννοια του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, των πράξεων των κοινοτικών οργάνων δεν μπορεί να εκτιμάται σε σχέση με διάταξη του διεθνούς δικαίου παρά μόνον αν αυτή η διάταξη δεσμεύει την Κοινότητα και είναι ικανή να συνεπάγεται, για τα υποκείμενα δικαίου, το δικαίωμα να την επικαλούνται ενώπιον των δικαστηρίων». Κατά συνέπεια, στην προκειμένη περίπτωση, παρίσταται ανάγκη να διαπιστωθεί — ακόμη και πριν από την ύπαρξη αντιφάσεως μεταξύ της Συμβάσεως του Λονδίνου και των προαναφερθέντων κανονισμών — ο δεσμευτικός για την Κοινότητα χαρακτήρας και το άμεσο αποτέλεσμα αυτής της συμβάσεως για τους ιδιώτες.

Είναι άραγε δυνατό να θεωρηθεί ότι, η Κοινότητα, λόγω του ότι ανέλαβε τις εξουσίες των κρατών μελών στον τομέα της διαχειρίσεως των πόρων εντός των αλιευτικών τους ζωνών, τα διαδέχθηκε ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση του Λονδίνου; Για να λυθεί αυτό το πρόβλημα, πρέπει να εξετασθούν με προσοχή τα κριτήρια που έχουν γίνει δεκτά με τη νομολογία που μόλις ανέφερα και ειδικότερα με την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1972 επί της υπόθεσεως

International Fruit. Το Δικαστήριο κατέληξε τότε στο συμπέρασμα ότι η Κοινότητα διαδέχθηκε τα κράτη μέλη ως προς τις υποχρεώσεις της γενικής συμφωνίας δασμών και εμπορίου (GATT) όχι βάσει της μόνης διαπιστώσεως ότι ανέλαβε τις εξουσίες που ανήκαν άλλοτε στα κράτη μέλη, στο διεπόμενο από τη γενική συμφωνία τομέα, αλλά λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον άλλα τέσσερα αποφασιστικά στοιχεία: το γεγονός ότι τα κράτη μέλη δεσμεύονταν ήδη από την GATT όταν συνήψαν τη Συνθήκη ΕΟΚ, τη βούληση αυτών των κρατών να δεσμεύσουν την Κοινότητα ως προς τις υποχρεώσεις της συμφωνίας, που συνεπίπταν με την «προσχώρηση της Κοινότητας στους επιδιωκόμενους με τη GATT σκοπούς» που απορρέει από το άρθρο 100 της Συνθήκης της Ρώμης, την πραγματική δράση των κοινοτικών θεσμικών οργάνων στο πλαίσιο αυτής της συμφωνίας και την αναγνώριση, από τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη, της μεταβιβάσεως εξουσιών των κρατών μελών στην Κοινότητα (βλέπε σκέψεις 10 έως 18). Όμως, κανένα από αυτά τα στοιχεία δεν απαντάται στην υπό κρίση υπόθεση. Η Σύμβαση του Λονδίνου περί αλιείας, αν και είναι προγενέστερη της προσχωρήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και της Δανίας, είναι μεταγενέστερη της δημιουργίας της ΕΟΚ· ούτε τα κράτη μέλη ούτε η Κοινότητα εξέφρασαν την πρόθεση να αναλάβει η ΕΟΚ τις υποχρεώσεις αυτής της Συμβάσεως· καμία ενέργεια ικανή να θεωρηθεί ως εκτελεστικό μέτρο της Συμβάσεως δεν θεσπίστηκε από την Κοινότητα· καμιά αναγνώριση ιδίου ρόλου της Κοινότητας στο πλαίσιο της Συμβάσεως δεν έγινε από τις άλλες συμβαλλόμενες χώρες.

Αληθεύει ότι η σύγκριση των ενεργειών που έγιναν στο πλαίσιο της GATT και αυτών που αναφέρονται στην εκτέλεση της Συμβάσεως δεν είναι ευχερής, δεδομένου του δυναμικού χαρακτήρα της γενικής συμφωνίας, που αντιπροσωπεύει ένα είδος διαρκούς πεδίου διαπραγματεύσεων και νέων συμφωνιών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών· αυτό, όμως, δεν εμποδίζει ένα τουλάχιστον από τα επισημανθέντα στοιχεία να είναι, κατά την άποψή μου, ουσιώδες σε κάθε περίπτωση που η Κοινότητα διαδέχεται τα κράτη μέλη ως προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνία· αναφέρομαι στη βούληση της Κοινότητας και των κρατών μελών. Στην προκειμένη περίπτωση, μπορεί αντιθέτως να γίνει λόγος περί προφανούς ελλείψεως βουλήσεως της ΕΟΚ να δεσμεύεται με τη Σύμβαση του Λονδίνου. Σχετικώς, πρέπει να τονιστεί ότι, κατά την εποχή της ευρωπαϊκής διασκέψεως περί της αλιείας, που έλαβε χώρα στο Λονδίνο από το Δεκέμβριο 1963 μέχρι το Μάρτιο 1964, η ΕΟΚ δεν είχε ακόμη χαράξει τη δική της πολιτική σ' αυτόν τον τομέα και ότι η Επιτροπή αντιπροσωπεύτηκε, σ' αυτή τη διάσκεψη, υπό την ιδιότητα του απλού παρατηρητή. Όταν κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας, η Κοινότητα άρχισε να καθορίζει τη δική της γραμμή συμπεριφοράς στον τομέα της αλιείας, είχαν ήδη επέλθει βαθειές αλλαγές στη νομική κατάσταση σε σχέση με την οποία είχε καταρτισθεί η Σύμβαση του Λονδίνου. Η τελευταία στηριζόταν στο κριτήριο επεκτάσεως των αλιευτικών δικαιωμάτων των κρατών κατ' ανώτατο όριο σε ζώνη 12 ναυτικών μιλίων από τις αντίστοιχες ακτές τους· και, κατά συνέπεια, αναγνώριζε το αποκλειστικό δικαιώμα αλιείας του παράκτιου κράτους (και την αποκλειστική του δικαιοδοσία στον τομέα της αλιευτικής δραστηριότητας) εντός ζώνης 6 ναυτικών μιλίων από τη βασική γραμμή των χωρικών τους υδάτων (άρθρο 2), ενώ, εντός της ζώνης της περιλαμβανόμενης μεταξύ 6 και 12 ναυτικών μιλίων, απένεμε το δικαίωμα αλιείας όχι μόνο στο παράκτιο κράτος, αλλά και σε οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, του οποίου τα σκάφη είχαν συνήθως ασκήσει αλιευτική δραστηριότητα εντός αυτής της ζώνης μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1953 και 31ης Δεκεμβρίου 1962 (άρθρο 3). Κατά τη διάρκεια όμως της δεκαετίας του '70, υπό την πίεση των οικονομικών αναγκών των αναπτυσσομένων χωρών, αναπτύχθηκε προοδευτικά και ταχέως καθιερώθηκε γενικώς διεθνής κανόνας που επέτρεπε στα κράτη μέλη να επεκτείνουν

την αποκλειστική αλιευτική τους ζώνη μέχρι 200 ναυτικών μιλίων. Η Κοινότητα άρχισε, επομένως, τη συγκεκριμένη της δράση σ' αυτόν τον τομέα θεσπίζοντας το 1976 (όπως υπενθύμισα ανωτέρω) προσωρινό σύστημα προστασίας της αλιείας εντός της ζώνης των 200 ναυτικών μιλίων, εν αναμονή συνάψεως συμφωνιών με τις ενδιαφερόμενες τρίτες χώρες, που προορίζονται να βασιστούν σ' αυτό το νέο κριτήριο. Μ' αυτόν τον τρόπο, η Κοινότητα επέβαλε την ενέργειά της χωρίς να λάβει καθόλου υπόψη τη Σύμβαση του Λονδίνου, η οποία δεν φαινόταν πλέον ικανή να παράσχει κατάλληλη ρύθμιση των νέων κανόνων ναυτικού ιδιωτικού δικαίου.

Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να αποκλειστεί ότι η Σύμβαση του Λονδίνου περί αλιείας κατέστη δεσμευτική για την Κοινότητα. Αυτό καθιστά περιττή την εξέταση των αποτελεσμάτων της για τους ιδιώτες και του αν η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση στον τομέα της αλιείας συμβιβάζεται με την ίδια τη Σύμβαση. Η υπόθεση ελλείψεως κύρους αυτής της κανονιστικής ρυθμίσεως, ως αντίθετης προς τους δεσμευτικούς για την Κοινότητα διεθνείς κανόνες, μπορεί ασφαλώς να απορριφθεί.

7. Θα εξετάσω τώρα την άλλη υπόθεση ελλείψεως κύρους του κανονισμού 373/77 (και των κανονισμών που τον παράτειναν στη συνέχεια): δηλαδή την υπόθεση κατά την οποία το Συμβούλιο, θεσπίζοντας αυτόν τον κανονισμό παρέβη το άρθρο 234, πρώτο εδάφιο, μη τηρώντας την υποχρέωση των κοινοτικών οργάνων να μην παρεμβάλλουν εμπόδια στην εκτέλεση των αναληφθεισών έναντι τρίτων χωρών υποχρεώσεων των κρατών μελών, που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις. Στην προκειμένη περίπτωση, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η εκτέλεση εκ μέρους της Ιρλανδίας των αναληφθεισών έναντι της Ισπανίας υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση του Λονδίνου εμποδίστηκε στο μέτρο που φαίνεται ότι πράγματι δεν τηρήθηκαν οι επιβαλλόμενες μ' αυτή τη Σύμβαση υποχρεώσεις και ότι η τήρηση της κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης ήταν ασυμβίβαστη προς την εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων.

Ο έλεγχος αυτών των προϋποθέσεων απαιτεί προδήλως εξέταση των πραγματικών περιστατικών υπό το φως της Συμβάσεως του Λονδίνου και την ερμηνεία των κανόνων αυτής της συμβάσεως. Η Γαλλική Κυβέρνηση, στις παρατηρήσεις της, υποστήριξε ότι το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να ερμηνεύσει αυτή τη σύμβαση, εφόσον δεν εμπίπτει στο κοινοτικό πλαίσιο. Η Γαλλική Κυβέρνηση, για να στηρίξει αυτή την άποψη, αναφέρθηκε στην απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 1973 επί της υποθέσεως 130/73, Vandeweghe (Raccolta 1973, σ. 1329), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι «δεν είναι αρμόδιο, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, να αποφανθεί επί της ερμηνείας διατάξεων διεθνούς δικαίου που δεσμεύουν τα κράτη μέλη εκτός του πλαισίου του κοινοτικού δικαίου».

Πιστεύω, ωστόσο, ότι αυτή η νομολογία δεν έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση. Εδώ, πράγματι, το νομοθετικό περιεχόμενο της Συμβάσεως του Λονδίνου έχει την αξία προϋποθέσεως αφορώσας τα πραγματικά περιστατικά, των οποίων η διαπίστωση είναι απαραίτητη για να μπορεί το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του εξεταζομένου ζητήματος· αυτό, όμως το ζήτημα, αφορά όχι την ερμηνεία της συμβάσεως, αλλά την υποτιθεμένη παράβαση του άρθρου 234 της Συνθήκης.

Κατόπιν αυτού, υπενθυμίζω ότι, κατά την υποστηριχθείσα από τον κατηγορούμενο της κύριας δίκης άποψη, η Σύμβαση του Λονδίνου, παρέχοντας ρητώς στους συνήθεις αλιείς (συμπεριλαμβανομένων των

Ισπανών αλιέων) το δικαίωμα να αλιεύουν εντός της θαλάσσιας ζώνης, της περιλαμβανόμενης μεταξύ 6 και 12 ναυτικών μιλίων από τις ακτές των συμβαλλομένων κρατών, συνιστά την πηγή αναλόγων δικαιωμάτων υπέρ των συνήθων αλιέων στο εσωτερικό της περιλαμβανόμενης μεταξύ 12 και 200 ναυτικών μιλίων ζώνης, από τη στιγμή που η αποκλειστική αλιευτική ζώνη αυξήθηκε σε 200 ναυτικά μίλια. Κατά συνέπεια, η αλιευτική δραστηριότητα του Burgoa σε 20 ναυτικά μίλια από τις ιρλανδικές ακτές πρέπει να θεωρείται ως θεμιτή και η απαγγελθείσα κατ' αυτού κατηγορία λόγω αυτού του επεισοδίου συνιστά παραβίαση της Συμβάσεως του Λονδίνου.

Κατά τη γνώμη μου, αυτή η άποψη δεν μπορεί να υποστηριχθεί με κανένα απολύτως τρόπο. Δυνάμει του άρθρου 31, παράγραφος 1, της προαναφερθείσας συμβάσεως περί του δικαίου των συνθηκών, που κωδικοποίησε πρόσφατα το σχετικό γενικό δίκαιο, «μια συνθήκη πρέπει να ερμηνεύεται καλή τη πίστει, σύμφωνα με τη συνήθη έννοια που προσδίδεται στους όρους της συνθήκης που περιλαμβάνονται στο κείμενό της και υπό το φως του αντικειμένου της και του σκοπού της». Και, δεν μπορεί ασφαλώς να υποστηριχθεί ότι μία ρήτρα, όπως το άρθρο 3 της Συμβάσεως του Λονδίνου, που περιείχε σαφή προσδιορισμό των ορίων της θεωρούμενης θαλάσσιας ζώνης (σε ναυτικά μίλια από τη βασική γραμμή) και προϋπέθετε σαφώς την ύπαρξη αποκλειστικής αλιευτικής ζώνης 6 μιλίων, οριζόμενης με το άρθρο 2, να μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο εντελώς διαφορετικό, κατόπιν επελεύσεως γεγονότος που επήλθε και δεν προβλεπόταν από τα συμβαλλόμενα μέρη κατά τη σύναψη της συμφωνίας (της επεκτάσεως της αποκλειστικής αλιευτικής ζώνης σε 200 ναυτικά μίλια). Εξάλλου, δεν μπορεί να γίνεται λόγος ούτε περί εφαρμογής κατ' αναλογία της συμβάσεως στη νέα κατάσταση που προκύπτει απ' αυτό το γεγονός, εφόσον είναι γνωστό ότι γενική αρχή του διεθνούς δικαίου απαγορεύει να γίνεται εφαρμογή κατ' αναλογία όταν πρόκειται περί συμβατικών κανόνων· αυτό, πράγματι, θα κατέληγε στο να μη ληφθεί υπόψη είτε το γράμμα των συμφωνιών είτε η βούληση των συμβαλλομένων κρατών. Η πραγματικότητα είναι ότι το αντικείμενο της Συμβάσεως του Λονδίνου συνίστατο — όπως αποδεικνύει το σύντομο προοίμιό του — στον «καθορισμό καθεστώτος αλιείας διαρκούς χαρακτήρα», ενώ ο εθιμικός κανόνας που διαμορφώθηκε εν τω μεταξύ ανέτρεψε αυτό το σύστημα, επιτρέποντας στα κράτη να ασκούν αποκλειστικά δικαιώματα αλιείας εντός ζώνης μέχρι 200 ναυτικών μιλίων από της ακτής. Δεν μπορεί, επομένως, να προβάλλεται ο ισχυρισμός περί «προσαρμογής» της κανονιστικής ρυθμίσεως της Συμβάσεως του Λονδίνου προς αυτή τη ριζική αλλαγή του γενικού διεθνούς δικαίου. Είμαι της γνώμης ότι υφίσταται μάλλον βάσιμος λόγος να γίνει δεκτό ότι ο ισχύων εθιμικός κανόνας κατήργησε τους συνομολογηθέντες στο Λονδίνο το 1964 κανόνες.

Προφανώς αν δεν υπήρξε συγκεκριμένη παραβίαση της συμβάσεως — a fortiori αν αυτή δεν ισχύει πλέον —, η υπόθεση κατά την οποία το Συμβούλιο εμπόδισε την τήρησή της, παραβαίνοντας μ' αυτόν τον τρόπο το άρθρο 234 της Συνθήκης της Ρώμης, καταρρέει εντελώς. Θέλω, όμως, να προσθέσω ότι, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι η σύμβαση εξακολουθεί να ισχύει και αν γίνει δεκτή η τολμηρή άποψη του πληρεξούσιου δικηγόρου του Burgoa (αναγνωρίζοντας τα δικαιώματα των συνήθων αλιέων στην περιλαμβανόμενη μεταξύ 12 και 200 ναυτικών μιλίων ζώνη), θα έπρεπε και σ' αυτή την περίπτωση να αποκλεισθεί η προβαλλόμενη αντίθεση μεταξύ του καθεστώτος της συμβάσεως και του συστήματος εκδόσεως αδειών αλιείας, που χαρακτηρίζει την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Πράγματι, η αναγνώριση των δικαιωμάτων των συνήθων αλιέων, η περιεχόμενη στο προαναφερθέν άρθρο 3 της Συμβάσεως, πρέπει να ερμηνευθεί εντός του πλαισίου της πράξεως, και, επομένως λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 5, κατά το οποίο τα παρά-

κτια κράτη έχουν την ευχέρεια να θεσπίζουν μέτρα διατηρήσεως των θαλασσίων πόρων, υπό τον όρο να μην προκύπτει εξ αυτού καμία διάκριση.

Όπως είχα ήδη την ευκαιρία να αναφέρω, το κοινοτικό σύστημα εκδόσεως αδειών αλιείας εμπίπτει ασφαλώς στο πλαίσιο των μέτρων που αποσκοπούν στην προστασία των θαλασσίων πόρων. Σχετικά με τη ρήτρα της απαγορεύσεως των διακρίσεων, παρατηρώ ότι, ακόμα και εάν τα αλιευτικά σκάφη των κρατών μελών δεν έχουν ανάγκη αδείας για να μπορούν να αλιεύουν στην εν λόγω ζώνη, υπόκεινται και αυτά, κατά την αποβίβαση, σε έλεγχο της αλιευτικής τους δραστηριότητας, πάντοτε προς το σκοπό να αποφευχθεί η υπερβολική εξάντληση των αλιευτικών πόρων. Είναι πασίδηλο ότι αυτή η μέθοδος ελέγχου δεν μπορεί να εφαρμοστεί στα αλιευτικά σκάφη τρίτων χωρών που αποβιβάζουν συνήθως τα αλιεύματα σε λιμένα της χώρας τους. Τέλος, δεν πρέπει να λησμονείται ότι ο ειδικός χαρακτήρας αυτής της μεταχείρισης επιτρέπεται από το άρθρο 10 της Συμβάσεως, το οποίο προβλέπει ότι καμιά διάταξη αυτής της πράξεως δεν μπορεί να παρεμβάλλει εμπόδια στη διατήρηση ή τη θέσπιση ειδικού συστήματος στον τομέα της αλιείας μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και των χωρών που είναι συνδεδεμένα με αυτή.

8. Απομένει η εξέταση ενός τελευταίου επιχειρήματος του πληρεξούσιου δικηγόρου του Burgoa, κατά το οποίο η αναγνώριση των δικαιωμάτων αλιείας στους συνήθεις αλιείς απορρέει από γενικώς αναγνωρισμένη αρχή διεθνούς δικαίου, της οποίας η τήρηση επιβάλλεται και στην Κοινότητα και η οποία υπερέχει πάσης διαφορετικής κανονιστικής ρυθμίσεως.

Νομίζω ότι το περιεχόμενο μιας τέτοιας αρχής δεν διευκρινίστηκε καθόλου. Στην πραγματικότητα, η έννοια του «συνήθους αλιέως» δεν έχει προσδιοριστεί σαφώς· είδαμε ότι η Σύμβαση του Λονδίνου την ορίζει με αναφορά σε σαφώς οριοθετημένη περίοδο, η οποία έχει επιλεγεί ενόψει των ειδικών σκοπών αυτής της συμβάσεως («αλιευτικά σκάφη που ασκούσαν αλιευτική δραστηριότητα συνήθως εντός αυτής της θαλάσσιας ζώνης μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1953 και 31ης Δεκεμβρίου 1962»). Τα ιστορικά δικαιώματα των κρατών, που είναι αναγνωρισμένα βάσει άλλων προϋποθέσεων και με διαφορετικά κείμενα (εν πάση, όμως, περιπτώσει ούτε διαρκή ούτε αμετάβλητα), αποτελούν τελείως διαφορετικό πράγμα. Η τύχη των εν λόγω συνήθων αλιέων εξαρτάται από το αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων μεταξύ των κρατών· το ζήτημα δεν ρυθμίζεται από τους γενικούς διεθνείς κανόνες. Εξάλλου, θα ήταν ακόμη δυσχερέστερο να αντληθούν στοιχεία της πρακτικής των κρατών εφόσον ή «ενδεχομένως» ακολουθηθείσα πρακτική προ της επεκτάσεως της αποκλειστικής ζώνης σε 200 ναυτικά μίλια δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως απόδειξη κανόνα «που μπορεί να προσαρμοστεί» στη νέα νομική κατάσταση που καθορίζει αυτή η επέκταση.

Τα ενδιαφερόμενα κράτη μπορούν ασφαλώς να αναζητήσουν, με διεθνείς διαπραγματεύσεις, να επιτύχουν ώστε ορισμένες παραδοσιακές καταστάσεις να προστατεύονται και στο πλαίσιο του νέου καθεστώτος της αλιείας· αυτό, όμως, θα απαιτήσει την εισαγωγή νέων κανόνων (ας μη λησμονείται ότι, στην προκειμένη περίπτωση, επρόκειτο περί αναγνωρίσεως στους συνήθεις αλιείς του δικαιώματος αλιείας όχι πλέον μεταξύ 6 και 12 ναυτικών μιλίων από της ακτής, αλλά μεταξύ 12 και 200 ναυτικών μιλίων, επομένως, εντός θαλάσσιας ζώνης κατά πολύ ευρύτερης!). Εξάλλου, τίποτε δεν εμποδίζει, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών ορίων εντός των οποίων εμφανίζεται σήμερα η ανάγκη να διατηρηθούν οι αλιευτικοί πόροι, η πρόσβαση στη ζώνη των 200 ναυτικών μιλίων να μπορεί να περιορίζεται κατά τρόπο εν-

δεχομένως αυστηρότερο από αυτό που προέβλεπε η Σύμβαση του Λονδίνου για τη ζώνη μεταξύ 6 και 12 ναυτικών μιλίων. Εν πάση περιπτώσει, θα ήταν παράλογο να γίνεται λόγος περί δικαιώματος των συνήθων αλιέων επί της απλής διατηρήσεως του «status quo ante».

Η συμπεριφορά μεγάλου αριθμού κρατών ενισχύει αυτή τη γνώμη. Κατόπιν καθιερώσεως του κανόνα των 200 ναυτικών μιλίων, οι συγκρούσεις συμφερόντων που προέκυψαν μεταξύ καθενός από τα παράκτια κράτη και των άλλων χωρών, των οποίων τα αλιευτικά σκάφη ανέπτυσσαν συνήθως την αλιευτική τους δραστηριότητα στην όμορο θαλάσσια ζώνη, ρυθμίστηκαν γενικά με τη σύναψη διμερών συμφωνιών. Σ' αυτές τις συμφωνίες, το παράκτιο κράτος, λαμβάνοντας υπόψη την προϋφισταμένη κατάσταση και τα συμφέροντα των συνήθων αλιέων που σύχναζαν σ' αυτή τη ζώνη, τους αναγνωρίζει επί ορισμένη χρονική περίοδο τη δυνατότητα να συνεχίσουν την αλιευτική τους δραστηριότητα εντός της αποκλειστικής ζώνης, περιορίζοντάς την, ωστόσο, γενικά στις κατηγορίες των ιχθύων που αλίευαν συνήθως στο παρελθόν και θεσπίζοντας συχνά επίσης ποσοτικούς περιορισμούς. Αυτός ο διαχρονικός περιορισμός ενισχύει την άποψη ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη δεν θεώρησαν ότι υφίσταται γενική αρχή διεθνούς δικαίου, δυνάμει της οποίας οι παραδοσιακοί αλιείς ορισμένης ζώνης έχουν το δικαίωμα να συνεχίσουν εντός αυτής τη συνήθη τους δραστηριότητα. Με τις εν λόγω συμφωνίες, τα παράκτια κράτη απλώς συνήνεσαν στο να απαλύνουν τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις τις οποίες μπορούσε να έχει, για τους συνήθεις αλιείς άλλων χωρών εντός της θαλάσσιας ζώνης στην οποία επεξέτειναν την κυριαρχία τους, η απότομη μετάβαση της θεωρούμενης θαλάσσιας ζώνης από το καθεστώς ανοικτής θαλάσσης στο καθεστώς αποκλειστικής αλιευτικής ζώνης του παράκτιου κράτους. Από την πλευρά τους, τα ενδιαφερόμενα κράτη να διατηρήσουν τις δυνατότητες των αλιευτικών τους σκαφών να αλιεύουν εντός των συνήθων θαλασσίων ζωνών δεν θεώρησαν ότι μπορούσαν να επικαλεσθούν γενική αρχή διεθνούς δικαίου που να τους διασφαλίζει τα δικαιώματά τους· αλλέως, δεν θα είχαν αρκεστεί στην προσωρινή αναγνώριση της ευχερείας ασκήσεως της αλιευτικής δραστηριότητας εντός της ζώνης των 200 ναυτικών μιλίων, με την προοπτική να μην μπορέσουν να επιτύχουν την παράτασή της χωρίς να εξασφαλίσουν στο παράκτιο κράτος κατάλληλο αντάλλαγμα.

Η στάση της Ισπανίας, και αυτή, φαίνεται σύμφωνη προς αυτή την ερμηνεία. Όπως παρατηρεί η Επιτροπή, κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων μεταξύ Κοινότητας και Ισπανίας, που ακολούθησαν την αναγγελία της προτάσεως της Επιτροπής περί θεσπίσεως αλιευτικής ζώνης 200 ναυτικών μιλίων από 1ης Ιανουαρίου 1977, η Ισπανική Κυβέρνηση ουδέποτε διεκδίκησε για τα αλιευτικά της σκάφη δικαιώματα εντός της περιλαμβανόμενης πέραν των 12 ναυτικών μιλίων από της βασικής γραμμής ζώνης. Εξάλλου, προκύπτει (από έγγραφο της FAO προσκομισθέν σε παράρτημα του υπομνήματος της Επιτροπής) ότι, από το 1978, και η Ισπανία επεξέτεινε την αποκλειστική της ζώνη σε 200 ναυτικά μίλια από των ακτών της, ακολουθούσα ως προς αυτό τη μεγάλη πλειοψηφία των άλλων παρακτίων κρατών.

9. Για τους προεκτεθέντες λόγους καταλήγω στο να προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί, σε απάντηση των προδικαστικών ερωτημάτων που του υπέβαλε το Circuit Court της Κομητείας του Cork, με Διάταξη της 7ης Δεκεμβρίου 1979, ότι:

1. Όπως προκύπτει από το άρθρο 234 της Συνθήκης ΕΟΚ, τα κοινοτικά θεσμικά όργανα έχουν την υποχρέωση να μην παρεμβάλλουν εμπόδια στην εκτέλεση των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων που τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει ή κατέχουν, έναντι τρίτων χωρών, βάσει διεθνών συμφωνιών που συνήφθησαν προ της ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης, και ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να θεσπίσουν όλα τα πρόσφορα μέτρα για να άρουν τα ενδεχόμενα ασυμβίβαστα μεταξύ αυτών των συμφωνιών και της ίδιας της Συνθήκης.

2. Το άρθρο 234 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν έχει ως σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων των συμβαλλομένων μερών ή των δικαιούχων προγενεστέρων συμφωνιών στις οποίες αναφέρεται· περιορίζεται στο να αναφέρει, σύμφωνα άλλωστε με γενική αρχή του διεθνούς δικαίου, ότι η Συνθήκη δεν θίγει αυτά τα δικαιώματα.

3. Η Σύμβαση του Λονδίνου του 1964 περί αλιείας περιλαμβάνεται στις συμβάσεις που αφορά το άρθρο 234 της Συνθήκης ΕΟΚ, όπως προσαρμόστηκε έναντι της Ιρλανδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Δανίας με το άρθρο 5 της Πράξεως Προσχωρήσεως.

4. Σύμφωνα με τον κανονισμό 373/77 του Συμβουλίου της 24ης Φεβρουαρίου 1977 και τους κανονισμούς, οι οποίοι στη συνέχεια παρέτειναν την ισχύ του, που ορίζουν ποσοστώσεις αλιευμάτων για τα ισπανικά αλιευτικά σκάφη, εντός της θαλάσσιας ζώνης της εκτεινόμενης μέχρι 200 μιλίων στα ανοικτά των ακτών των κρατών μελών επί της Βόρειας Θαλάσσης και του Ατλαντικού, και που εξαρτούν την άσκηση της αλευτικής τους δραστηριότητας από την έκδοση αδείας της Επιτροπής, οι ιρλανδικές αρχές έχουν την εξουσία να εφαρμόσουν ποινικές κυρώσεις κατά των προσώπων που αλιεύουν χωρίς άδεια, επιβαίνοντα αυτών των σκαφών.

5. Δεν υφίστανται λόγοι ελλείψεως κύρους του προαναφερθέντος κανονισμού 373/77 του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 1977, και των κανονισμών που στη συνέχεια παρέτειναν την ισχύ του, συμπεριλαμβανομένου, ειδικώς, του κανονισμού 1376/78 της 21ης Ιουνίου 1980.